

MARIA, 'MOEDER VAN DE KERK'

TWEDE PINKSTERDAG

Zou je een stukje willen schrijven over Maria, 'Moeder van de kerk', en het moest ook passen in het pinksterverhaal. Dat was de vraag van de redactie. Nu wist ik wel dat Paus Franciscus een nieuwe Mariafeestdag had geïntroduceerd, maar veel wist ik er niet van en ik moest er dus snel over gaan lezen.

Het laatste boek dat ik over Maria had gelezen, was 'Maria, icoon van genade'. Dat boek had ik vorig jaar zomer gekregen van een protestantse kerk. Het boek, dat in 2021 is uitgekomen, is geschreven door een protestantse hoogleraar in de theologie, en is in zowel protestantse als katholieke kringen heel goed ontvangen.

Ik kreeg het boek echter niet zomaar. Eraan gekoppeld was de vraag of ik, met dit boek als leidraad, een kerkdienst over Maria wilde houden in hun gemeente.

Voor de Mariaviering mocht deze PKN-gemeente gebruikmaken van een klein katholiek Mariakerkje in een nabijgelegen dorp. Deze kerk is, zeker regionaal, bekend om haar prachtig nagebouwde Lourdesgrot. Vooral zomers komen daar veel mensen naar toe om te bidden.

De dag van de viering was een heerlijke zomerse dag, zodat we, als onderdeel van de viering, achter in de tuin van deze kerk, met elkaar Marialiederen konden zingen.

Het boek was voor deze viering inderdaad een heel goede leidraad, niet zozeer om het katholieke gehalte ervan, maar vooral om de meer dan vijftig invalshoeken van waaruit in dit boek over Maria is geschreven. Onder andere 'Maria in de Kerk', 'de

Kerk als moeder' en 'Maria als moeder van de gelovigen'. Al met al genoeg stof om na te denken over Maria als moeder van de Kerk.

Door het besluit van paus Franciscus in 2018, staat deze 'gedachtenis van de Heilige Maagd Maria, Moeder van de Kerk' op de universele kalender van de Kerk. Deze feestdag wordt gevierd op de maandag na Pinksteren. Als moeder van Christus is zij zo, op een heel directe manier, verbonden met de geboorte van de Kerk.

In het evangelie lezen we hoe de apostelen na de hemelvaart van Jezus, samen met de vrouwen, met Maria de moeder van Jezus, terugkeerden naar de bovenzaal in Jeruzalem, om daar te bidden om de Heilige Geest. *"Zij allen bleven eensgezind volharden in het gebed samen met de vrouwen, met Maria, de moeder van Jezus, en met zijn broeders."* (Handelingen 1: 14). Maria wordt hier apart genoemd als de moeder van Jezus. Zij maakt

deel uit van de eerste kerkgemeenschap en tegelijk is zij de directe lijn naar haar Zoon die in de hemel is.

Een ander argument voor deze titel is, dat het Jezus zelf was die duidelijk maakte dat haar moederschap veel breder gezien moet worden dan alleen maar Zijn eigen moeder. Haar moederschap over alle gelovigen wordt bevestigd onder het kruis, als Jezus tot haar zegt: "Vrouw, daar is je zoon" en tot de leerling Johannes: "Daar is je moeder." Zo gaf Jezus zijn leerling aan haar, als nieuwe zoon, en haar aan zijn leerling als moeder. Toch duurde het nog 2000 jaar eer Maria de nieuwe titel 'Maria, Moeder van de Kerk' kreeg.

Zoals onze franciscaanse orderegels van onderaf zijn ontstaan als antwoord op het leven van de broeders, de zusters en de seculieren, zo ontstaan over het algemeen ook nieuwe kerkelijke feestdagen van onderaf. Zo is het ook gegaan met de nieuwe titel voor Maria: 'Maria, Moeder van de Kerk'. Want voordat onze Paus deze dag op de universele kalender van de Kerk plaatste, werd deze dag al in meerdere landen, bijvoorbeeld in Polen en in zijn geboorteland Argentinië, gevierd.

Deze nieuwe feestdag laat ons erbij stilstaan dat Maria niet alleen moeder is voor ieder van ons afzonderlijk, maar dat zij ook moeder is van de Kerk en dus ook voor alle christenen. Dat betekent dat zij niet alleen individueel wil helpen om gelovig te leven, maar dat zij ons ook helpt om kerk te zijn. Wie tot Maria bidt, treedt binnen in een ruimte die zegt dat weerloosheid en kwetsbaarheid meer kracht in zich hebben dan stoerheid en macht. Aan Maria, onze Moeder, mogen wij onze nood en verlangens, hoop en vreugde voorleggen. Ook al

word je niet letterlijk of direct verhoord, toch kan er in jou een mentaliteitsverandering plaatsvinden die je de kracht en moed geeft om, net als zij, kwetsbaar en weerloos in het leven te staan.

In het boek van Arnold Huigen, wordt Maria 'Icoon van genade' genoemd. Een icoon is in de Oosters-Orthodoxe traditie een punt waar de hemel de aarde raakt. Zo is Maria ook bedoeld: Maria, Moeder van de Kerk. Omdat de Kerk als instituut haar roeping van moederlijke zorg niet altijd heeft waargemaakt, was de Kerk niet altijd een goede moeder. Aan alles wat Maria heeft gezegd en gedaan, valt te zien hoe de Kerk in de wereld bedoeld is.

Laat ik eindigen met de titel die zij, niet van ons of van de Kerk, maar van God zelf heeft gekregen en die absoluut de mooiste is die zij ooit zal kunnen krijgen. Dat is de titel: **'Moeder van God'**.

Heilige Maria, Moeder van God, Icoon van genade, bid voor ons, Amen.

Leo Koot ofs

